

Лидери Србије, Албаније и Северне Македоније, фрустрирани застојем у процесу проширења Европске уније, одлучили су да реализују идеју о формирању сопствене зоне без граница, пише британски лист Фајненшел тајмс.

У чланку под називом „Балкански трио формира мини-Шенген док оштро критикује одлагање чланства у ЕУ“, лондонски лист пише да су лидери три државе обећали да ће спровести у дело идеју познату као „мини-Шенген“ док чекају да их ЕУ прими у чланство.

Лист наводи да ће „мини-Шенген“ зона, осмишљена по узору на аранжман слободног кретања унутар ЕУ, званично бити представљена сутра и да ће подразумевати постепено ублажавање ограничења путовања, такозване „зелене коридоре“ на границама, односно неометан проток робе, скраћено време чекање за теретна возила и лакши приступ радним дозволама.

Фајненшел тајмс цитира изјаву председника Србије Александра Вучића да је Београд „свестан да постоји замор у процесу проширења ЕУ“ и да земље региона „треба саме да виде шта могу да ураде за свој народ и како могу да прошире тржишта“.

Премијер Северне Македоније Зоран Заев изразио је фрустрацију што „ЕУ не испоручује“ обећања, наводећи да Скопље „треба да увећа конкретне користи за своје грађане“, наводи британски лист.

Лист цитира и албанског премијера Едија Раму који је сарадњу са Бриселом упоредио са комадом Семјуела Бекета Чекајући Годоа, у којем два мушкарца воде апсурдне разговоре чекајући неког који никад неће доћи.

Вучић је рекао да нова зона треба да буде формирана пре краја године и да се нада да ће на крају укључити и Црну Гору и Босну и Херцеговину, док остаје отворена и за Косово, чији је статус споран, пише ФТ.

Земље Западног Балкана, наводи лист, треба да направе значајан напредак у реформама правосуђа, економије, изборног процеса пре уласка у ЕУ, али оне осећају да је званичан пут до чланства постао превише тежак.

Вучић је дошао на власт на проевропској платформи, али је као и његове колеге из других западнобалканских земаља, почео да гледа на Унију са све већом фрустрацијом, додаје Фајненшел тајмс.

Лист преноси Вучићеву изјаву да је циљ „мини-Шенген“ зоне да промени доминантан наратив у региону, како унутра, у смислу ублажавања етничких тензија, тако и споља, у виду тежње ка чланству у ЕУ и већим инвестицијама.

„Када људи имају веће плате, они ће размишљати о бољем животу, а не о сенкама из прошлости“, наводи лондонски лист Вучићеве речи.

Лист подсећа да је Северна Македонија променила име да би задовољила Грчку која је блокирала њен напредак на европском путу и наводи изјаву Заева да је Брисел изневерио регион. Северна Македонија је примљена у НАТО прошле године, недуго после промене имена земље, али ЕУ још није отворила преговоре са Скопљем, додаје лист.

„Крајњи циљ је да постанемо чланица ЕУ. Али док ЕУ одлучи, треба да надјемо начине да наставимо процес европеизације“, цитира лист речи Заева.

Рама је рекао да три земље настављају без других држава Балкана „како би биле предводници и како не би постале заглављене у малој карикатури Европске уније, где је за све потребан консензус и свако има право вета“, наводи британски лист.

Фајненшел тајмс подсећа на тврдње Европске комисије да крајњи циљ, пријем Западног Балкана у ЕУ, није промењен и да ЕУ подржава напоре на интеграцији западнобалканске шесторке у заједничко регионално тржиште, које треба да буде пандан јединственом тржишту Уније.

Лист наводи да је Европска комисија позвала државе чланице да што пре отворе приступне преговоре са Албанијом и Северном Македонијом, и додаје да је то требало да се догоди прошле године.

„Чак и ако преговори (са Тираном и Скопљем) буду отворени, политички апетит за проширење ЕУ је веома слаб у најмоћнијим државама Уније. То ће нарочито доћи до изражаја када се немачка канцеларка Ангела Меркел, која заговара интеграцију Балкана у ЕУ, повуче након избора у септембру“, пише Фајненшел тајмс.

Лист додаје да лидери Србије, Албаније и Северне Македоније указују да имају пуну подршку САД кад је реч о стварању „мини-Шенген“ зоне.

„Балкан какав имамо данас је можда најсјајнији, ако није и једини блистав пример (ангажмана) америчке спољне политике. Слободе које имамо данас на Балкану пре свега су америчко чедо“, наводи лист Рамине речи.

Аналитичари упозоравају, наводи лист, да би за Северну Македонију, Србију и Албанију, које су кандидати за чланство у ЕУ 18, девет и седам година, временом могла да порасте привлачност других потенцијалних партнера.

Фајненшел тајмс наводи речи дипломате Ивана Вејводе, сарадника бечког Института за друштвене науке, да су у региону, уз Кину и Русију, активни и Турска и Уједињени Арапски Емирати, и да то треба да „учини ЕУ свесном“ да је оставила простор тим земљама и да треба да се уозбиљи.

(Бета, Фајненшел тајмс)